

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

4. december 2023

Folketingets Kulturudvalg har 10. november 2023, efter ønske fra udvalget, stillet mig følgende spørgsmål nr. 35 (alm. del), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål:

Vil ministeren, i forlængelse af foretrædet fra Dansk Forfatter Forening den 8. november, oversende et notat, der beskriver den såkaldte boglov, der blev vedtaget i Norge for nylig, herunder formål, modtagelse og forventede effekter for branchen, jf. KUU alm. del – bilag 22.

Svar:

Det norske Storting vedtog den 8. juni 2023 en lov om handel med bøger, den såkaldte ”boglov”. Loven blev vedtaget af et flertal på 66 stemmer bestående af Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. 34 stemte imod (Høyre og Fremskrittspartiet). Loven udmønter en del af regeringsgrundlaget fra efteråret 2021, Hurdalsplattformen, hvor der står, at ”regeringen vil fremlægge en boglov, der sikrer fastprissystemet”.

Ifølge lovens formålsparagraf er formålet med loven ”at muliggøre bredde, mangfoldighed og kvalitet i litteraturen, som udgives i Norge, og at sikre at alle i landet har god adgang til litteraturen”. I samme paragraf står der, at loven skal:

- a. ”varetage interesser for forfattere, oversættere, billedkunstnere og læsere
- b. facilitere en mangfoldighed af aktører
- c. bidrage til at fremme ytringsfrihed og formidling af kultur og viden
- d. bidrage til at styrke skriftkulturen på bokmål, nynorsk, de samiske sprog og de nationale mindretalssprog kvensk, romani og romansk.” (Kulturministeriets egen oversættelse)

Loven søger at opfylde disse formål igennem følgende:

- § 4 Standardkontrakter

Repræsentanter for forfattere, illustratorer og oversættere kan samarbejde om standardkontrakter med forlag eller repræsentanter for forlag. Standardkontrakterne kan indeholde bestemmelser om honorarsatser for forfattere og illustratorer, kommissionsatser for deres agenter og oversætterhonorarer.

- § 5 Fast pris for bøger

Forlaget skal fastsætte en fast pris for salg til slutkunden for hvert udgivelsesformat af en bog. Den faste pris gælder for forlag og forhandlere i 12 måneder for hvert format fra første gang bogens format udkommer. I fastprisperioden kan e-bøger og digitale lydbøger kun sælges ved salg af eksemplarer (dvs. at de ikke kan streames på streamingtjenester).

- § 6 Pligt til at anskaffe og udlevere papirbøger og e-bøger

Boghandlere mv (i loven benævnt som detailhandler, hvis kerneforretning er salg af papirbøger) har pligt til på forespørgsel fra en kunde at skaffe papirbøger, som er gjort tilgængelige for salg af en udgiver.

- § 7 Pligt til at anskaffe og udlevere digitale lydbøger

En forhandler, som tilbyder digitale lydbøger, skal tilbyde eksemplarsalg af alle digitale lydbøger, som udgivere har gjort tilgængelige i en distributionstjeneste for salg af bøger.

Herudover følger en række bestemmelser, bl.a. hvor forlag og forhandlere kan samarbejde om abonnementsordninger, fælles salgsperioder for bøger uden fast pris og betingelser for betaling, forsendelse og levering, samt regler om forskelsbehandling, købsretter og boglovens forhold til konkurrenceloven.

Forfattere har modtaget loven positivt, fordi de forventer, at loven vil sikre stabile og gode rammevilkår. Særligt hæfter man sig ved den lovfæstede mulighed for at indgå standardkontrakter, hvor forfatterne kan sikres rimelig honorering. Omvendt har der været politisk kritik af de obligatoriske faste bogpriser for at begrænse konkurrence og føre til dyrere bøger for forbrugerne bl.a. fra Høyre i forbindelse med behandling af lovforslaget. Denne holdning afspejler også den norske konkurrencemyndigheds (Konkurransetilsynet) høringssvar til lovforslaget.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til økonomiske og administrative konsekvenser, at lovforslaget er en videreførelse af den bogaftale mellem den norske forlæggerforening og boghandlerforening, der indebærer et fastprissystem for bøger. Derfor vil lovens bestemmelser om bl.a. obligatorisk fastpris have nogle økonomiske og administrative konsekvenser for forlag og boghandlere, der i dag står uden for bogaftalen. Det fremgår endvidere, at der ikke er entydighed om effekterne for forbrugere.

Med venlig hilsen

Jakob Engel-Schmidt